

De studieforberevende uddannelser i Grønland

Af Lone Daugaard Andersen, Gymnasielærer i Danmark og Grønland (Aasiaat).

April 2015

Præcis som det er tilfældet med folkeskolen finder man også på de studieforberevende uddannelser i Grønland en række forskelle og ligheder, når man sammenligner med danske forhold.

De geografiske omstændigheder i Grønland betyder at mange af eleverne må rejse meget langt for at tage en ungdomsuddannelse – som eksempel herpå kan det nævnes at 85% af de elever der gik på gymnasiet i Aasiaat i skoleåret 2009-10 kom fra andre byer/bygder i Grønland.

Eftersom en meget stor del af eleverne på gymnasierne kommer fra andre byer eller bygder, betyder det at de må bo på kollegium i studiebyen. Der er lidt forskel på hvordan hverdagen på kollegierne former sig, men der er som oftest en kollegielærer tilknyttet, og der er som regel etableret en eller anden form for madordning. I Aasiaat, som jeg har bedst kendskab til, var der særlige kollegier for eleverne i 1.g. Hvert af disse kollegier havde en fastboende lærer der holdt opsyn med eleverne. I den nærliggende kantine blev samtlige måltider serveret, men eleverne skulle selv stå for praktiske opgaver som tøjvask, rengøring af kollegierne osv. Kollegierne for de elever der gik i 2. og 3.g var mere selvstændige – her boede der ingen lærere (dog var der eksterne kollegielærere tilknyttet), og eleverne skulle selv klare alle de praktiske gøremål. De har dermed en række udfordringer som langt de fleste elever i de danske gymnasier ikke har, og det er ikke utænkeligt at det – i hvert fald i nogle tilfælde – kan have negative konsekvenser for deres skolegang.

Elever på GUX i Aasiaat (Foto: GUX i Aasiaat).

Eleverne får udbetalt 4.500 kr. om måneden, og der bliver automatisk trukket 850 kr. i husleje samt 900 kr. for kosten hvis de bor på et kollegium hvor kosten er inkluderet. Ud over uddannelsesstøtten modtager eleverne også af de såkaldte særydelser som blandt andet er en årlig feriefrirejse til elevens hjemby, rejser i forbindelse med uddannelsesstart- og slut. Denne ordning er lavet for at give alle mulighed for at tage en uddannelse og samtidig opretholde en tæt kontakt til familien i hjembyen.

I 2012 blev den grønlandske gymnasireform implementeret og ud over indførelsen af nye fag, betød det også en ændring i selve strukturen. Det første halve år udgøres af et grundforløb hvor alle studieretninger på alle skoler har de samme fag. Det er grønlandsk, dansk, engelsk, matematik, idræt samt de nyindførte fag studiemetodik, science og kulturforståelse. De tidligere betegnelser som HHX, STX og HTX forsvandt ved samme lejlighed og erstattedes af GUX, der er fællesbetegnelsen for alle de gymnasiale studieforberevende uddannelser.

En af tankerne bag reformen var at det skulle være lettere for eleverne at skifte studieretning efter grundforløbet fordi det faglige udbud er det samme, og de mere studieretnings-specifikke fag først introduceres efter grundforløbet. Studieretningsforløbet varer to og et halvt år og det er altså her at eleverne har mulighed for at vælge om de vil tage en teknisk-, en handels- eller en almengymnasial uddannelse.

Studenterne fra 2014 blev de sidste der gennemførte de studieforberevende uddannelser efter den gamle ordning, og i alt kunne 344 elever sætte en studentehue på hovedet dette år.

I Grønland findes der også et særlig etårigt studieforberevende kursus hvor eleverne kaldes adgangskursister. Her er fagene færre, idet der kun undervises i grønlandsk, dansk, engelsk, fysik, matematik, psykologi, samfundsfag og kemi eller fysik. Kravene for at blive optaget som adgangskursist er blandt andet at man skal være mindst 23 år gammel og have 3 års erhvervs erfaring eller mere. Uddannelsen henvender sig dermed til et mere voksent publikum. Det er ikke ualmindeligt at få børn tidligt i Grønland, og det kan gøre det vanskeligt at gennemføre en længere studieforberevende uddannelse. Det etårige kursus er i høj grad rettet til denne målgruppe og tilbyder altså en anden – og mere overkommelig – mulighed for at komme videre i uddannelsessystemet. Kurset er adgangsgivende til visse kortere og mellemlange uddannelser i Grønland, eksempelvis serviceøkonom, sygeplejerske og journalist, men ikke til videregående uddannelser i Danmark.

Man kan tage en ungdomsuddannelse i fire byer i Grønland:

Asiaat – alment gymnasium

Sisimiut – alment og teknisk gymnasium

Nuuk – alment og handelsgymnasium

Qaqortoq – alment og handelsgymnasium